

Pe Apojapyha hína umi Siete-gui - Papapy Peteĩha

Mokõi Roma Miller rehegua

Jeff Pippenger

2023-09-13

William Miller omopyenda'ekue imarandu maranduhára mokõi pu'akapáva omongu'e haḡua ñehundi ári, ha'e hekoitépe ohechakuaa va'ekue ha'eha Roma pagana ha Roma papal.

«William Miller, ojeporuvo haḡua he'iséva hermenéutica rehegua, ohechakuaa umi pasáhe apocalíptico ñambuévape peteĩ tema ojehejeva jey jey haḡua, ha'éva pe ñe'ējora Ñandejára tavayguakuéra ha ñenemigokuéra apytépe. Ñehesa'ỹijo rupi umi pokatu omuña asýva Ñandejára tavayguakuérape opa ára pukukue, omoheñói mokõi mba'e vaiete rehegua concepto, odefiníva paganismo ramo (pe peteĩha mba'e vaiete) ohechakáva pe mbarete omuña asýva okáguio tupaópe, ha papado ramo (pe mokõiha mba'e vaiete) ojehechakáva pe pokatu omuña asýva tupaópe hyepýpe. Pe motivo mokõi mba'e vaiete rehegua voi ojehechauka haḡua hetaitewe umi interpretación profética ha'e osegúva.» P. Gerard Damsteegt, Foundations of the Seventh-day Adventist Message and Mission, 22.

Adventismo teólogo-kuéra omoneĩ pe añetegua oĩha Miller remimo'ãme marandu profético ñembojoaju rehegua mokõi pokatu ohundíva, ha'éva paganismo ha papalismo, jepe ha'ekuéra ohechakuaa ramo añoite upéva peteĩ análisis ramo historia Millerita rehegua, ha ndaha'ei peteĩ añetegua Tupã ome'ëva'ekue chupe.

“Tupã omondo i ánhel oipyso haḡua imba'epu peteĩ kokue ñemitýhára korasõ ári, peteĩ ndojeroviáva'ekue pe Biblia rehe, ogueraha haḡua chupe oheka haḡua umi profesía. Tupã ánhelkuéra oho jeýjeývo ovisitávo upe poravopyrepe, ombohape haḡua ñarandu ha oipe'a haḡua ñentendimientorã umi profesía ymaite guive ñypytüva'ekue Tupã retãygua kuérape ḡuarã. Ñepyrũrã pe joajuha añetegua rehegua oñeme'ẽ chupe, ha oguerahaha chupe ohesa'ỹijo haḡua peteĩ joajuha rire ambue, peve oma'ẽ haḡua ñemondýi porã ha mborayhu reheve Tupã Ñe'ẽ rehe. Ohecha upépe peteĩ joajuha añetegua perfékto. Upe Ñe'ẽ, ha'e yma oguereko va'ekue ndaha'eiha ñanembo'e va'ekue Tupã rupive, ko'ága ojepe'a ijapysápe iporã ha imimbipa reheve. Ohecha peteĩva pe Escritura pehẽngue omyesakãha ambuépe, ha peteĩ pasáhe oñemboty ramo ñentendimientogui, ojuhu ambue hendápe pe Ñe'ẽme upe omyesakáva'ekue chupe. Ha'e oma'ẽ Tupã Ñe'ẽ marangatu rehe vy'a reheve ha peteĩ mborayhu guasu ha kyhyje marangatu pypuku reheve.” Early Writings, 230.

“Imarakã yvagagua” ojehechauka haḡua directamente Gabriel ramo Hermana White rupive.

“Ánhel ñe'ẽ, ‘Che ha'e Gabriel, aĩva Tupã renondépe’, ohechauka ha'e oguerekoha peteĩ tenda yvate ñemomba'eguasúpe yvágape. Oúramo guare peteĩ marandu reheve Daniel-pe, he'i: ‘Ndaipóri avave oĩva che ykére ko'ã mba'épe, ndaha'éiramo Miguel [Cristo] pene Ruvicha.’ Daniel 10:21. Gabriel rehe, pe Salvador he'i Apocalipsis-pe, he'ívo ‘Ha'e omondo ha

oikuaauka iñanhel rupive hembiguái Juan-pe.’ Apocalípsis 1:1. Ha Juan-pe pe ánhel he’i: ‘Che ha’e ne irũ tembiguái ndéve guarã ha nde ryvykuéra proféta-kuéra ndive.’ Apocalípsis 22:9, R.V. Mba’e ijojaha’ýva ñaňamindu’u hañuaicha: pe ánhel oĩva Tupã Ra’y rapykuéri ñemomba’eguasúpe ha’e pe ojeoporavóva oikuaauka hañua Tupã rembiapopykuéra kuimba’e angaipa guerekohápe.” The Desire of Ages, 99.

“Tuichaite pe pensamiento: pe ángel, pe ta’ýra Ñandejára rapykuéri oĩva yvatevéva tekombo’épe ha mborayhúpe, ha’e upe ojeiporavo va’ekue oikuaauka hañua Ñandejára rembipota” William Miller akãme. Ndaha’úi Gabriel añoite, síno ánhel kuéra heta va’e ombohape chupe iñentendimiento umi profesía rehegua “araka’e guive iñypytũ va’ekue Ñandejára tavayguakuérape guarã”. Gabriel ha ambue ánhel kuéra ogueraha Miller-pe Biblia rupi peteĩteĩháicha, Génesis guive tenonderã. Upévore oñembohape chupe oguahẽ hañua profesía aravo ipukuvéva oĩva Bibliape, ha’éva umi “siete tiempos” (mokõi su quinientos veinte ary) Levítico veinte y seis-pe, hetave mboyve oguahẽ hañua umi dos mil trescientos ára Daniel capítulo ocho, versículo catorce-pe.

“Upéi añeme’ẽmba’e ñembo’épe ha Tupã Ñe’ẽ jehechápe. Ajedetermina amboykévo opa che remiimo’ã raẽgua, ambojoja hañua hañua Tupã Ñandejára Ñe’ẽ Ñandejára Ñe’ẽ reheve ipypuku hañuaicha, ha asegi hañua iñehesa’ýijo peteĩ tape tekoporã ha apopyre rupive. Añepyrũ Génesis rehe, ha alee hañua peteĩ téxto peteĩ téxto ári, ndajepo’i hañua pya’eve pe he’iséva opa umi pehẽngue rehegua ojekuaaukapa porã meve chéve, ha péicha ndopytái chéve mba’eveichagua apañuái umi mba’e jepiveguáramo guare térã umi ojoavy hañuaicha. Araka’eve ajuhúramo mba’eve iñypytũva, che jepokuaa va’ekue ha’e ambojoja hañua opa umi téxto ojoajúva hese; ha CRUDEN pytyvõ rupive, ahechapa opa umi téxto Tupã Ñandejára Ñe’ẽme oĩhápe umi ñe’ẽ tenondegua ojejuhúva oimeraẽ hendápe iñypytũvape. Upéi, ame’ẽvo peteĩteĩ ñe’ẽme hembiaipo tee ojaopova’erã pe téxto rembipotare, che remiandu oñondive porãramo opa umi téxto ojoajúva ndive opaite Biblia ryepýpe, upéva ndoikovéimai chéve apañuairã. Péicha asegi va’ekue Biblia ñehesa’ýijo, che jehecha peteĩha jave hese, mokõi ary rupi, ha añembopy’aguapyite va’ekue hese ha’eha ijehegui voi imyesakãhára. Ajuhu va’ekue, Tupã Ñandejára Ñe’ẽ mbojojávo tembiasakue reheve, opa umi profesía, peve ohupyty haguépe iñemyanyhẽ, oñemyanyhẽ hague literalhápe; ha opa umi ta’anga opaichagua, ñe’ẽjoja, ñe’ẽtechaukarã, joja, hamba’e Biblia pegua, térã ojesakã ijoaju pypukúpe voi, térã umi ñe’ẽ oñembohasaháicha upépe oñemyesakã ambue hendápe Tupã Ñandejára Ñe’ẽme, ha péicha oñemyesakã rire, oñentendeva’erã literalmente, pe ñemyesakã reheháicha. Péicha añembopy’aguapy va’ekue hese pe Biblia ha’eha añetegua ojehechaukapyréva peteĩ aty, hesakã porã ha isãsópe oñeme’ẽva, upéicha rupi pe ‘oguatáva tape rupi, taha’e itavyva jepe, natekotevẽi okañy upépe.’ ...”

“Ohesa’ývove hañua Tupã Ñe’ẽme,aju hañua ko ñemohu’ãme: umi pokõi ára jey tetã ambuekuéra poguýpe oĩha oñepyrũ va’erã pe ára umi hudío ndaha’evéima guive tetã ijeheguíva, Manasés jererahaha aja, umi aranduka aravo rechaukahára iporãvéva omoĩva ary 677 a. C. peve; umi 2300 ára oñepyrũva’erãha umi setenta semana ndive, umi aravo rechaukahára iporãvéva omoĩva ary 457 a. C. guive; ha umi 1335 ára, oñepyrũva pe jepe’a rire pe ára haimete opa ára ojeporúva, ha oñembo’y rire pe mba’e ñanembyaíva oporombo’yke hañuáva, Daniel capítulo siete versíkulo once-pe, ojehechava’erãha oñepyrũ hañua pe papa guasu poguy mbyte guasu ñemopu’ã guive, ojeipe’a rire umi mba’e vai pagano-kuéra rehegua;

ha kóva, umi tembiasakuehaihára iporãvéva aikuaase haḡua ahechávo, oñemoĩva'erã ary 508 d. C. rupi. Oñembohapévo ko'ã período profético opavave umi ára oñeme'êva reheve umi aravo rechaukahára iporãvéva omoĩva umi mba'e oikova'ekue rehe, umívagui hesakã haḡuáicha ojeipapava'erã, opavaveva'ekue opa oñondive, ary 1843 d. C. rupi. Péicha, ary 1818-pe, mokõi ary aja ahesa'ýijo rire Tupã Ñe'ê, aju pe ñemohu'ã pohýi ha marangatúvape, ha upérõ guive rupi mokõipa po ary haḡua opaite mba'e ko ñande reko ko'āḡagua rehegua oñemohu'ātaha..." William Miller's Apology and Defense, 6, 12.

Pe ñe'ê peteĩha oñemombe'úva rehegua omopyenda pe mba'e oñemombe'úva raẽha ha'eha pe iñimportantevéva, ha pe mba'e oñemombe'úva raẽha Apocalipsis peteĩha vore peteĩha versíkulo-pe ha'e pe marandu ñembohasaha rape Túva oipurúva ome'ê jave peteĩ marandu Jesúspe; ha upéi ha'e ome'ê imaranduhárape, ha upégui upéva ome'ê peteĩ profétape, ha upéva upéi ohaí ha omondo umi iglésiape. Adventismo ombotove jave William Miller rembiapo ha umi mba'e oikuaakáva, ndaha'úi ombotove hikuái iñepyrũmbykuéra añoite, ha katu avei ombotove hikuái pe marandu ñembohasaha rapeete voi ogueraháva Miller-pe iñentendimientokuéra peve, ha ombotove hikuái pe tape, ha'eva pe peteĩnte tape yvypórape guarã oikũmby haḡua Jesucristo Revelación, oñepe'áva mbovymi mboyve pe probation oñembotýta haḡuáicha.

Miller oikuaa haḡua gui umi siete tiempo Levítico pegua oñepyrũ hague ary 677 a.C. Pe ary 1856 peve ndaha'úi va'ekue Ñandejára oiporu Hiram Edson-pe ohechauka haḡua pe ñemosarambi umi siete tiempo rehegua ojejapo hague avei Israelgua yvategua diez tribu rehe. Ñandejára oheka kuri omongakuaa haḡua pe entendimiento umi siete tiempo rehegua, ojoajúvo, ha katu mombyry haḡua, Miller rembiakue pyendaite oguerúva pe descubrimiento pyendaite umi siete tiempo rehegua. Ha katu ary 1856-pe pe tesape ome'ê va'ekue Hiram Edson oñemohu'ã mba'e haḡuáicha peteĩ hendáicha, pórke pe artículo poapyha pe serie-pe oñemohu'ã James White ñe'ême, upérõ va'ekue Review and Herald editor: "To be continued." Oñemotenonde va'erã kuri, ha katu ndaha'úi peteĩ mba'e oiko jeýva pe 11 de septiembre de 2001 rire peve, araka'e Ñandejára omboguata ivuévlope "tape yma guarépe" ha ipahápe pe serie de artículos ndojepapopáivape ohaíva'ekue Hiram Edson.

Ndajaikuaái ko'āḡa pe ñe'ẽpu'ã oñepyrũ va'ekue sapy'ami rire pe tuicha ñembotavy, síno rohechaukasénte mba'éichapa, jepe Miller oñemboguata va'ekue pe "siete tiempo" Levítico mokõipa poteĩpegua gotyo, hesakã porã Ñandejára ombojegua hague pe ñehesa'ýijo ñepyrũrã pe siete tiempo rehegua Miller oikuaa ñepyrũ va'ekue ári, ko mba'e rehegua ypykue ñehesakã rupi. Ha'e oiporavo Hiram Edson-pe, upe tembiguái peteĩteĩva upe tembiasakue guive, pe ha'e voi yma oiporavo va'ekue ome'ê haḡua pe visión Cristo oikeha pe Tenda Marangatuvetépe octubre 23, 1844-pe.

Upévare ajeporu pe teólogo adventista ñe'ẽnguéra amombe'u haḡua opaite Miller rembiapokue profético rape oñemopyenda hague iñentendimientore umi mokõi mbarete ombyaíva rehe, Daniel kuatiápe ojehechaukáva "ára ha ára pegua" ramo (paganismo), ha upéva tapiáite ojoaju térã "jejavý" ndive térã "mba'e vai opyta haḡuáicha", mokõivéva ohechaukáva opaichagua aspecto pe mbarete ombyaíva papalismo rehegua. Miller ñemohendapyre ypykue umi mbarete romano rehegua tuicha okakuaa pe tembiasakue ha'e ohechaukávagui guive.

Tupã remimboukuéra, Gabriel oike hañuáicha, ogueraha Miller-pe umi entendimiento ha'e opredikáva peve. Umi entendimiento oike hañua umi profesia ha'e opredikáva, umi tembiapoukapy interpretación bíblica rehegua ha'e oipurúva, ha avei pe marco ohejáva chupe omohenda porã hañua umi profesia. Miller-pe oñeme'ẽ pe marco ohechaukáva mokõi mbarete ombyaíva oñeñe'ẽva Daniel-pe ha'eha Roma pagana ha Roma papal. Future for America oguerahauka pe marco umi mbohapy mbarete ombyaíva rehegua: dragón, mymba ñarõ ha profeta japu.

Ha ahecha mbohapy espíritu ky'a jukycha, osẽva dragón jurúgui, mymba vai jurúgui, ha profeta japu jurúgui. Ha umíva hina espíritu aña rehegua, oja póva techaukaha hechapyráva, osẽva yvy ruvichakuera rendápe ha opa ko yvy ape ári oikóva rendápe, ombyaty hañua chupekuera ñorairõrame upe ára guasu Tupã Ipu'akapáva guive. Apocalipsis 16:13, 14.

Pe tetãryrã Amérika pe ñuarã oñemopyenda Miller rembiapo ári, ha katu oho mombyryvéma pe tenda peve hembiapo ohejáva guive. Adventismo oheja ikuádro ha ojevýma protestantismo apóstata ha Roma teología-pe. Pe línea peteĩnte profecía rehegua oñemboguata jey Apocalipsis kuatiañe'ẽme, oñepyrúva'ekue Daniel kuatiañe'ẽme.

“Apocalipsis ha'e peteĩ kuatiañe'ẽ oñembotýva, ha katu avei ha'e peteĩ kuatiañe'ẽ ojepe'áva. Upépe oĩ jehai umi mba'e hechapyráva oikótava ko yvy rembiasakue ára pahápe. Ko kuatiañe'ẽ mbo'epykuera hesakã porã, ndaha'ei mba'e kañymby ni ndaikatuiva oñentende. Ipype ojgueraha jey pe profecía rape peteĩchagua ojejapohaguéicha Daniel-pe. Oĩ profeciakuera Tupã omoñe'ẽjeyva'ekue, upéicha ohechauka hañua tekotevéha oñeme'ẽ chupekuera tuicha importancia. Ñandejára ndojapoje yri umi mba'e ndorekoíva tuicha mba'eporã.” Manuscript Releases, volumen 9, 8.

Miller ndaikatúi oikuaa porã pe kuatia Revelación pegua profesia-kuera, pórke pe línea paganis-mo ha papalis-mo rehegua, ojehechakuera mbarete hañuáicha Daniel-pe, oñembotuichave pe kuatia Revelación-pe oike hañuáicha avei pe mbarete ojopy vaíva outava upe rire oike hañua marandu profesia rembiasápe.

“Paganguera rupive, ha upéi Papado rupive, Satanás omoañete ipokatu heta siglo pukukue peteĩ ñeha'ãme oipe'a hañuáicha yvy ape ári Tupã testigokuera jeroviapývape. Paganguera ha papistakuera omongu'e pe mismo espíritu dragón rehegua. Ojoavykuera mante hikuái péva rehe: Papado, oja póva gua'u oserviha Tupãme, ha'eva'ekue pe enemigo ipeligrovéva ha ipy'ahatávéva. Romanismo rembiapo rupive, Satanás oguereko ipoguýpe ko mundo. Tupã iglesia oñemombe'úva ñembyatyha oike hañua pe ñembotavýpe, ha hetave mil ary pukukue Tupã retayguakuera ohasa asy pe dragón pochy guýpe. Ha Papado, ojepe'ávo chugui imbarete, oñembopy'aguapy jave ani hañua omuña, Juan ohecha peteĩ pokatu pyahu osẽva ohupyty hañua dragón ñe'ẽ, ha omotenonde hañua pe tembiapo peteĩchaite ipy'ahatáva ha Tupãre oñe'ẽ vai hañuáicha. Ko pokatu, pe paháva opu'átava ñorairõme iglesia ha Tupã léi rehe, oñesimbolisa va'ekue peteĩ mymbápe hatĩ mokõiva ovecha ra'ýicha. Umi mymba henonderãgua osẽ va'ekue yguasú guive, ko katu osẽ yvýgui, ohechaukáva tetã oñesimbolisáva pu'ã py'aguapýpe. Umi 'mokõi hatĩ ovecha ra'ýicha' porãiterei ohechauka Tetã Unidos Gobierno rekotee, ojekuaaukaháicha umi mokõi ñepyrũmby teépe, Republicanismo ha

Protestantismo. Ko'ã principio ha'e ñane pokatu ha ñande py'aguapy ñane retã ramo ñemimby. Umi tenonderã oikovéva América rembe'y ykére ovy'a va'ekue oġuahẽ hague peteĩ tetã ipotĩva popery jerure ñembotuichávagui ha mburuvicha guasu poguýpe guerekose haġua tyranía-gui. Oñemoĩ hikuái omopyenda haġua peteĩ gobierno hi'áva pe pyenda tuicháva ári, tekosãso civil ha jerovia rehegua rehe."

"Péro katupe ha tekotevẽháicha marandu profétikogua ta'ãngahai ohechauka peteĩ ñemoambue ko tembiapo py'aguapy. Pe mymba vaka ra'y hatĩchagua oñe'ẽ teju jagua ayvu reheve, ha 'oiporu opa pu'aka pe mymba peteĩha rehegua henondépe.' Pe profesía he'i omombe'utaha umi yvy arigua-pe ojaíso hikuái ta'anga pe mymbápe ġuarã, ha 'ojapo opavave, michĩ ha tuicha, imboriahu ha ipirapire hetáva, isãsóva ha tembiguáiva, ogueraha haġua peteĩ techaukaha ipo akatúape térã isyváre; ha avave ndaikatumo'ãi ojogua térã ovende, ndaha'éiramo oguerékóva pe techaukaha, térã pe mymba réra, térã héra papapy.' Péicha Protestantismo ojapo umi tapereko Papado rehegua rapykuéri." Signs of the Times, 1 de noviembre de 1899.

Miller-pe ġuarã, pe mymba guasu yguaguigua ha yvygui oúva Apocalipsis mbohapyapy-pe ohechauka Roma pagana, upéi katu Roma papal. Miller avei oñeha'ãkuri omoĩ hekopegua Apocalipsis pakõiha irundy-pe, péro pe ñemboguejy vai omonguera haġua pe papado rehegua, Tetã peteĩ reko América Joaju ha Naciones Unidas rembiapo profético, opyta va'ekue okápe pe marco divino umi ánhel kuéra ome'ẽ va'ekue ichupe. Hese ġuarã, pe mymba guasu osẽva yvýgui Apocalipsis mbohapyapy-pe ha'eva'ekue pe papado.

Míller ha'e pe mensahéro ojejoporútava ombogue haġua pe manto Protestantismo-gua umi oje'éva protestante po guive, umi osẽ va'ekue pe Arapytũ Yvágagui. Pe ára umi Tetã Joaju oñe'ẽtahápe peteĩ dragónicha, republicanismo oñemoambuervo demokrásiape ha protestantismo apóstata oñembojoajútaha pe mburuvicha reko apóstata ndive ha ombojevy pe joaju tupao ha Estado apytépe, ha'éva pe ta'ãnga papado rehegua, upéva gueteri oikótava kuri ha'e oikove jave. Upévale, ha'e oñeha'ãkuri omoĩ haġua pe kuatiañe'ẽ Apocalipsis rehegua pe marco divino ryepýpe, umi ánhel kuéra ome'ẽ va'ekue ichupe.

Ha'e ojeoporavo haġua ontende pe kuaapy jehepyme'ẽ oñemoheñoiva'ekue ary 1798-pe, upe oñembotyva'ekue rire pe visión Ysry Ulái rehegua Daniel arandukápe, capítulo ocho ha nueve. Upe oútava Américape ġuarã va'ekue hina ontende haġua pe visión Ysry Hiddekel rehegua, Daniel capítulo diez guive doce peve, oñembotyva'ekue ary 1989-pe, upe jave, he'iháicha Daniel capítulo once, versículo cuarenta-pe, umi tetã ohechaukáva pe Unión Soviética yma guarépe oñemombopa va'ekue papado ha Estados Unidos rupive.

Pe armazón ojehechauka va'ekue umi ánhel kuéra Future for America-pe oñemopyenda va'ekue profecía jehechakuaa ha ijejapo haġua pe contexto-pe pe mbohapy joaju rehegua: dragón, mymba ha profeta japu.

"Pe tesape Daniel orresivi va'ekue Tupãgui oñeme'ẽ va'ekue ijojaha'ỹ haġua ko'ã ára pahápe guarã. Umi visión ha'e ohecha va'ekue ysry guasu Ulai ha Hiddekel rembe'ýpe, umi ysry guasu Sinar pegua, ko'ãga oĩ oikóvo ñekumplimentope, ha opaite mba'e oñeprofetisa va'ekue

pya'eite oikóta.” Testimonies to Ministers, 112.

Umi Millerita-kuéra opresenta va'ekue pe marandu peteîha ha mokõiha ánhel-gua, omombe'úvo pe huísio ñepyrũ. Peteî tenonderãme haña Amerikápe ojehechauka hína pe mbohapyha ánhel marandu.

Che añotỹ, Apolos omongakuaa; ha Tupã ome'ẽ okakuaave haña. Upévare, ni pe oñotỹva ndaha'ei mba'eve, ni pe omongakuaáva; Tupã añoite, pe ome'ẽva okakuaave haña. Pe oñotỹva ha pe omongakuaáva peteînte hína; ha káda peteîteî ohupytyta hembia pokuere he'iháicha hekovia tee. Ore niko romba'apo oñondive Tupã ndive; peẽ hína Tupã ñemitỹrenda, peẽ hína Tupã ógajejapo. Tupã gracia oñeme'ẽva chéve rupive, peteî arquitecto aranduicha, amoĩ ypykue, ha ambue omopu'ã hi'ári. Péro toñangareko peteîteî mba'éichapa omopu'ã hi'ári. Ndi katúí avave omoĩ ambue ypykue pe oñemoĩmava rangue, ha upéva hína Jesucristo. I Corintios 3:6–11.

Reikuaauka haña hekopete mbohapyha ánhel marandu, tekotevẽ avei reikuaauka peteîha ha mokõiha ánhel marandu, ñandejára ha'e haguere ñandéve ndaikatuíha oĩ mbohapyha peteîha ha mokõiha'ỹre. Peteîha ha mokõiha marandu hína pe pyenda, ha mbohapyha hína pe ita paha omohu'áva; péro pe mbohapyha marandu araka'eve ndoñembotovéi ni ndojoavyri pe peteîha ha mokõiha gui. Oikóramo upéva, ndaha'ei pe marandu añetegua.

“Pe peteîha ha mokõiha marandu oñeme'ẽkuri ary 1843 ha 1844-pe, ha ko'ága ñande jajuhu mbohapyha ñemombe'u poguýpe; péro umi mbohapy marandu opavave gueteri oñemombe'uva'erã. Ko'ága avei, yma guaréicha voi, tekotevẽiterei oñemoĩ jey haña umi ohekáva pe añetegua renondépe. Hai ha ñe'ẽ rupive ñamysaĩ va'erã pe ñemombe'u, jahechaukavo hikuái iñorden, ha umi profesia ñembojoaju oguerúva ñandéve pe mbohapyha ánhel marandu peve. Ndaikatúi oĩ mbohapyha pe peteîha ha mokõiha'ỹre. Ko'ã marandu ñame'ẽ va'erã ko yvy ape ári umi publicación-kuérape, ñe'ẽmondópe, jahechaukavo pe tembiasakue profesia gua rape rupi umi mba'e oikómava ha umi oikótava.” Selected Messages, libro 2, 104, 105.

Oĩ peteî ñeñangareko porãiterei historia Millerita rehe ha ñande historia rehe. Umi Millerita ha'e va'ekue ñepyrũrã ha ñande ha'e pahaitépe. Ha'ekuéra opredika ha oikove va'ekue peteîha ha mokõiha ánhel marandu. Ñande ñapresenta mbohapyha ánhel marandu. Iñe'ẽmondo ndokáiva'ekue gueteri (pe visión Ulái pegua) ojejuhu mokõi capítulo Danielpe, ha ñande rehegua (pe visión Hiddekel pegua) ojejuhu mbohapy capítulo. Ha'ekuéra ohechakuaa va'ekue peteîha ha mokõiha mba'easy, ha oikove va'ekue mokõiha mba'easy oñekumplívo ryepýpe. Ñande jahechakuaa ha jaikove mbohapyha mba'easy oñekumplívo ryepýpe. Ikuádrorã profético ojeporúva'ekue ha'e va'ekue Roma pagana (pe dragón) ha Roma papal (pe mymba). Ñande kuádrorã profético jaiporúva ha'e Roma moderna peteî mymba mbohapy hendáicha.

Ñañepyrũvo ñahesa'ỹijo haña Apocalipsis capítulo diecisiete-pe Roma papal rehegua característica, ha'éva pe poapyha oúva umi siete-gui, iporã ñahesa'ỹijo mba'épa umi Millerita-kuéra ontende va'ekue Roma rehe pe tembiasakue fundacional aja. Pe mbohapyha ánhel oguerekóta tesapeve adicional, ha upéva araka'eve ndotavy mo'ãi añetegua oñemopyenda haña.

Daniel capítulo mokõi, poapy, porundy, once ha doce ohechauka Roma, ambue pu'akakuéra apytépe. Ñamyesakã hína Roma rembiapo mokõi etapa, 1798 mboyve; pagana ha papal, Miller ojeporu hañuaicha maranduhára ñe'ëngatu rehegua. Miller ha umi tenondegua ohechakuaa “nde retãygua apytégui umi mondaha” oïva Daniel capítulo once, versículo catorce-pe, ohechauka Roma.

Ha umi árape heta opu'ata pe mburuvicha guasu ñemby gotyopégua rehe; avei ne retãygua apohare vai oñemopu'ata omopyenda haña pe visión; ha'ekuéra katu ho'ata. Daniel 11:14.

Ko'ë versíkulo ryepýpe oĩ por lo menos mokõi punto iñimportanteva ojehechava'erã. Pe ñe'ë “visión” ko versíkulope ha'e peteĩva mokõi ñe'ë hebreo-gui oïva Daniel lívrope ha oñembohasáva “visión” ramo. Peteĩva umi ñe'ë hebreo oñembohasáva “visión” ramo ha'e chãzôn, ha he'ise peteĩ sueño, téra peteĩ profecía téra peteĩ visión. Pe ñe'ë chãzôn ohechauka tembiasakue profético, téra peteĩ período de tiempo, ha ojejuhu diez jey Daniel-pe ha akóinte oñembohasa “visión” ramo.

Ambue ñe'ë hebreo avei oñembohasáva “visión” ramo hína mar-eh' ha he'ise apariencia. Pe ñe'ë mar-eh' ohechauka peteĩ jecha peteĩteĩva, peteĩ punto téra ára pe'ỹme. Pe ñe'ë hebreo mar-eh' ojuhu trece jey Daniel-pe ha oñembohasa “visión” ramo seis jey, irundy jey “countenance” ramo, mokõi jey “appearance” ramo ha peteĩ jey “well favored” ramo.

Nde retãygua mondaha kuéra ohechauka Róma-pe, ha upévare Róma rehegua marandu haña profético hína pe omoañeteva pe “jehecha” profético Daniel kuatiañe'ẽme. Upévare, tuicha mba'e jaikuaa haña mba'éichapa Róma iporãite peteĩ símbolo profético ramo.

Pe lógica profética oikotevẽ pe ñe'ë “visión” ohechaukáva tembiasakue profética ha'eha upe “visión” peteĩchante oñeñe'ẽva Apocalipsis-pe, pórke inspiración ohechauka Daniel ha Apocalipsis ha'eha pe mismo lívro, ombojoajúva ojuehe, ogueraháva ojuehe pe perfección-pe, ha upe línea de profecía oïva Daniel-pe oñemotenondéva Apocalipsis-pe. Umi punto oñemohenda va'ekue Espiritu de Profecía-pe oikeéma ko serie de artículos-pe, upévare ndaikemo'ãvéi jey. Amoĩta ambue punto, upe avei jaikéma va'ekue Sister White-gui. Upe punto ha'e: opaite lívro Biblia-pegua ojoaju ha opa pe lívro Apocalipsis-pe. Pe “visión” tembiasakue profética rehegua (chãzôn) ojejuhúva Daniel-pe ha oñemopyenda pe tema profético Roma reheve, ohechauka pe visión tembiasakue profética rehegua opaite Biblia pukukuére. Opaite lívro Biblia-pegua ojoaju ha opa Apocalipsis-pe, ha Tupã araka'eve ndojokói ijehe. Araka'eve! Reimo'ãramo ojapohague upéicha, reikuaa vai hína peteĩ mba'e. Pe mismo ñe'ë hebreo (chãzôn) oñembohasáta avei “visión” ramo Proverbios lívrope.

Oĩhápe visión'ỹme, tetãygua oñehundi; ha pe oñongatúva léi, ovy'a ha'e. Proverbios 29:18.

Upéva hína pe punto peteĩha jajepy'amongetava'erã pe versíkulo rehe. Jakomprende vai ramo Róma, upéicharõ ndaikatúi ñamopyenda pe visión historia profética rehegua. Upe mba'e añetehápe omyesakã umi jesuíta ha ambue tapicha rembiapo ojejapóva'ekue tembiasakue pukukue javeve, omoingévo teología japu haña oñehundi haña pe tema profético Róma rehegua. Jahechávo pe entendimiento fundacional Róma rehegua, tekotevẽ ñane mandu'a ko mba'ére.

“Umi ojepy'apy iñe'ẽme'ẽ ñeikũmby rehe, ha ndohecháiva pe significado anticristo rehegua, katuete oñemoĩta anticristo ykére. Ko'ága ndaha'ei ára ñañembojehe'a haña ko yvy arapyre.

Daniel oĩ hína ilótepe ha hendápe. Daniel ha Juan profesía kuéra oikuaa porã va'erã. Ha'ekuéra ojointerpretáva ojehe. Ome'ẽ hikuái ko yvy arapyte añetegua opavave oikuaa va'erãva. Ko'ã profesía oĩ va'erã testígoramo ko yvy arapyte. Ñemoañetévo ko'ã ára pahápe, ha'ekuéra voi oñemysesakãta." Kress Collection, 105.

Nde rehechakuaa'ỹramo pe antikristo he'iséva (Roma), rejuajúta Roma ndive, ha ko ñe'ẽmondo oĩ ñemoĩmbytépe pe contexto-pe ikatútapa térã ndaikatúi oikũmby haña Daniel ha Apocalipsis aranduka kuéra. Umi Millerita omopu'ākuri Adventismo ñehesa'ỹijo ypykue ñeipyũrã ha'e hañaicha hikuái ohechakuaa rupi Roma. Ha'ekuéra ontende va'ekue Roma ojehechauka hague mokõi mbaretépe oguerúva ñembyai, ha mokõivéva ha'e hague Roma etapa, péro ndohupytyi gueteri pe tenda histórico ohecha hañaicha Roma peteĩ joaju mbohapyichagua ramo, ojehechauháicha Apocalipsis arandukápe. Upévore Daniel ha'e pe fundamento ojehechaukáva umi Millerita rupive ha Apocalipsis ha'e pe ita pahaite ojehechaukáva Future for America rupive. Oĩ avei ambue punto Daniel 11:14-gui roipota hañaicha jahechauka.

Miller ha umi pionéro oikuaa va'ekue pe ta'anga Nebucodonosor kerayvotyte ojehechaukáva orrepresenta hague umi irundy mburuvicha guasu: Babilonia, Medo-Persia, Grecia ha Roma. Ndaikatúi hikuái ohecha mba'eve pe irundyha mburuvicha guasu rire, pórké oikuaa hikuái Roma papal ha'eha simplemente peteĩ mokõiha etapa Roma rehegua ha upévore pe irundyha mburuvicha guasu opa hague ary 1798-pe. Ñehesa'ỹijógui tembiasakue ári, pe techaukaha profético añoite opytáva ha'e va'ekue Cristo Jejujey Mokõiha, upépe pe ita yvytygui oñekyty'ỹre ojepe'áva ombota va'erã pe ta'anga pykuéra. Umi Millergua ohechakuaa va'ekue profecía rehegua joavy Roma pagana ha Roma papal apytépe, ha katu ojejopygui omohenda haña ary 1798 Cristo jejujey rehe, ndaikatúi hikuái ohecha mombyryve umi irundy mburuvicha guasúgui.

“Ñaguahẽma peteĩ ára pe Tupã rembiapo marangatu ojehechauka haña ta'angápe py rehe, pe hierro oñembojehe'a hague ñai'ũ reheve. Tupã oguereko peteĩ tavayguakuéra, peteĩ tavaygua ojeoporavo pyre, ha'e kuéra discernimiento tekotevẽ oñemomarangatu, ha ndojeguerékoi va'erã tekove ky'a omoĩvo cimienta ári yvyra, kapi'i seco ha takuare'ẽ. Mayma ánga jerovia haña Tupã mandamientokuéra rehe ohechakuaáta ñane jerovia rehegua mba'e ojehechakuaavéva ha'eha pe pytu'u ára sieteha. Gobierno omomba'éiramo pe pytu'u ára, Tupã omanduháicha, opytáta Tupã mbarete rehe ha pe jerovia yma oñeme'ẽ va'ekue umi marangatúpe ñemo'ãme. Péro umi estadista omopu'ãta pe pytu'u ára japu, ha ombojehe'áta ijerovia religiosa pe ñemoĩmbyrépe ko memby papado rehegua, omoĩvo yvateve pe pytu'u ára rehe Ñandejára omomarangatu ha ohovasáva, omboykévo yvypórape guarã ojehayhu hañaicha, techaukaháramo Hese ha Itavayguakuéra apytépe mil generación peve. Pe iglesia rembiapokue ha estado rembiapokue ñembojehe'a ojehechauka pe hierro ha pe ñai'ũ rupive. Ko joaju omokangy opaite iglesia-kuéra mbarete. Ko mba'e, oñeme'ẽvo iglesiape estado pokatu, oguerúta ñemoñare vai. Umi kuimba'e kuéra haimete ohasa Tupã ñembyasy araka'eve hañaicha. Omoĩ hikuái imbarete política-pe, ha ojoaju papado ndive. Péro oguahẽta ára Tupã okastigáta umi omboykéva'ekuépe Iley, ha hembiapo vai ojevyjeýta hi'ári kuéra voi.” Seventh-day Adventist Bible Commentary, volume 4, 1168.

Apocalipsis diecisiete ha'e pe ñemombe'u paha umi reino rehegua profecía bíblica-pe, ha upépe ojehechauka porã siete reino ho'ama hague ha pe reino poapyha ha'eha pe joaju mbohapy

hendáicha Roma moderna rehegua. Pe ñe'ëpy rehegua peteïha umi reino profecía bíblica rehegua ha'éramo Daniel capítulo mokoï, ha añetehápe upéicha ningo; upéicharõ pe ñe'ëpy paha ojehechauka va'erã pe peteïhague rupive. Mba'éichapa umi irundy reino Daniel capítulo mokoïpegua ikatu oï peteï ñe'ëme umi poapy reino Apocalipsis diecisieste-pe?

Upévore penemandu'ákena ñañemotenondévo, umi Millerita ndaikatúi ohecha umi mba'e oikótava marandu hañuaicha ijerére ohasáva hembiasakue rire. Pe marandu ha'ekuéra ontende ha omoherakuáva ombohéra Cristo Jeju Mokõiha Jeyuha ramo pe signokuéra rapykuéri oúva tembiasakue marandu'ýme. Péro pe Millerita kuaapy Roma rehegua, ha'éva pe símbolo omopyendáva pe visión tembiasakue marandu rehegua, ha avei Daniel capítulo mokõi, mokõivéva ha'e ramo añetegua ypykue Millerita rehegua, mba'éicha ikatu ko'áva oñembojoaju umi poapy mburuvicharenda rréino ndive Apocalipsis capítulo 17-pe?

Nde rehechakuaýramo pe ta'anga Daniel mokõi-peguáva ha'eha peteï pyenda, tekotevẽnte rehecha umi ta'anga pionéro 1843 ha 1850 guápe. Mokõivéva ári ojehechauka pe ta'anga Daniel mokõihápe guare. Péicha avei iporãiterei jahechakuaa hañua Ellen White he'i hague mokõivéva ta'anga ojejapo hague Tupã ñemongu'e rupive ha Ijapopyrã tee rupi.

“Ahecha va'ekuaa pe kuation'aty 1843-gua ojejapo hague Ñandejára po rupive, ha ndovamo'ãiva'erãha; umi papapykuéra oï hague Ha'e oipotaháicha; ha Ipo oï hague hi'ári ha omokañy peteï jejavy umi papapy apytépe, upéicha avave ndaikatúi hañuaicha ohecha, pe Ipo ojeipe'a peve.” Early Writings, 74, 75.

Pe gráfico 1850-gua rehe he'i:

“Ahecha Tupã oï hague pe kuation'atã ojehechaukapývape ojaópovape Hermano Nichols. Ahecha avei oïha peteï profesía ko kuation'atã rehegua la Biblia-pe, ha ko kuation'atã oñemoĩramo Tupã retãygua kuérape ñuarã, ha'e porãramo peteïvape ñuarã, upéicha avei ambuévape ñuarã; ha peteï oikotevẽrre peteï kuation'atã pyahu ojejaópova tuichavéva ári, opavave oikotevẽ upéva upeichaite avei.” Manuscript Releases, volúmen 13, 359.

Oï peteï ñe'ënga ymaite guive ko yvy arigua he'íva: “Jejavy oguereko heta tape, añetegua katu peteĩnte.” Oï heta jejavy opaichagua ojeoporúva ani hañua tapicha kuéra ohechakuaa Róma ko'ágagua, Apocalipsis capítulo diecisieste-pe, ha'eha pe akã poapyha, ha'éva umi siete apytégui. Peteï umi jejavy theologokuéra Adventismo-gua oiporúva ha'e peteï tembiasakue rréino-kuéra rehegua jehechauka vai. Ko'ápe nda'ei aime añe'ẽ hañua Biblia profecía rréino-kuéra rehe; ko'áva mokõi téra ojeipurúva ñambuéva. Biblia profecía rréino-kuéra oñemopyenda pe ñe'ẽ tenondegua rehe Daniel capítulo mokõi-pe, péro oïkuri tembiasakue rréino-kuéra Babilonia mboyvegua. Ellen White hesakã porã ohechauka mávapa umi tembiasakue rréino-kuéra, péro theologokuéra Adventismo-gua ndojepy'apyri pe testimonio inspirado rehe ha omoheñói peteï tembiasakue rréino-kuéra joaju omokunu'ũva pe entendimiento, ani hañua ojehechakuaa Róma akóinte osẽha poapyhápe ha ha'eha umi siete apytégui. Upéicharõ jepe, ha'e Róma pe omopyendáva pe visión.

Adventismo ha protestantismo apóstata teólogo-kuéra he'i umi tembiasakue rréino ha'e hague Egipto, Asiria, Babilonia, Medo-Persia, Grecia, Roma ha upéi ambuekuéra. Hermana White ñanembo'e oïha peteï mbohapyha rréino tembiasakuepe, ha upéva hikuái ojeoporavo hañuaicha

oheja haḡuáicha okápe. ¿Oheja piko hikuái okápe upe rréino, térã oheja hikuái okápe Profecía Espíritu? Mokõivéva.

“Umi tetānguéra rembiasakue, peteĩ rire peteĩ oikupáva’ekue chupekuéra oñeme’ẽ va’ekue ára ha tenda, ohechauka haḡua, ndoikuaáiramo jepe ijehegui, pe añetegua ha’ekuéra voi ndoikuaáiva’ekue he’iséva, oñe’ẽ ñandéve. Káda tetāme ha káda tapichápe ko árape Tupã omoĩ peteĩ tenda Ijapopyrã guasúpe. Ko árape yvyporakuéra ha tetānguéra ojeha’ a hína pe plomada rupive pe orekóva Ipópe upe araka’eve ndojejavýiva. Opavave, ijeheguiete ojeporavóvo, odesidi hína hekove renonderã, ha Tupã omotenonde opa mba’e oñemoañete haḡua Ijehupytyrānguéra.”

“Pe tembiasakue pe Che Hína Guasu ohechauka va’ekue Iñe’ẽme, ombojoajúvo joaju peteĩ rire peteĩ ambuéva pe cadena profética-pe, araka’eve yma guive araka’eve outavape peve, ñanembo’e moõpa ñaimete ko árape umi ára rape’ipe, ha mba’épa ikatu ñaha’arõ pe ára outavape. Opa mba’e profecía he’i va’ekue oiko haḡuáicha, ko’āḡa peve, ojehai jehapykuerépe tembiasápe, ha ikatu ñañemomba’e haḡua opa mba’e gueteri outava oñekumplitaha hekopete peteĩteĩ iñordenhápe.”

“Opaichagua paha opaite mburuvicharã yvy arigua oñehunditaha porã porã oñemombe’u pe añetegua ñe’ẽme. Pe profesía oñe’ẽva’ekuépe, Tupāgui osẽ jave pe ñe’ẽme’ẽ paha ruvicha guasu Israel pegua paha rehe, oñeme’ẽ ko marandu: ‘Péicha he’i Ñandejára Tupã; Eipe’a pe akāre jeguaka, ha peipe’a pe koróna: ... pemopu’ã pe imboriahúva, ha pemomichĩ pe yvate oĩvape. Che ambojerejeyta, ambojerejeyta, ambojerejeyta, upéva: ha ndoikovéimo’ãi, pe ou meve pe imba’erávaicha iporãva; ha ame’ẽta chupe.’ Ezequiel 21:26, 27.

“Pe akã rehegua ojeipe’áva Israel-gui ohasa peteĩ rire peteĩ rupi Babilonia, Medo-Persia, Grecia ha Roma rréino-kuérape. Tupã he’i: ‘Ndaha’emo’ávái, pe ou peve pe orekóva derecho hese; ha ame’ẽta chupe.’”

“Upéva hi’aguĩma. Ko árape umi ára rechaukaha omombe’u porã ñaiméha ñembo’yhápe umi mba’e guasu ha ipohýiáva renondépe. Opa mba’e ñande yvy ape ári oĩ ñemyakāratĩme. Ñande resa renondépe oñehundepaitéma hína pe Salvador profesía umi mba’e oikótavare ijuvy mboyve: ‘Pehendúta ñorairõ rehegua ha ñorairõ ñehendu rehegua.... Tetã opu’ata tetã rehe, ha mburuvicha guasu renda ambue mburuvicha guasu renda rehe: ha oĩta ñembyahýi, mba’asy vai, ha yvyryryi, heta hendápe.’ Mateo 24:6, 7.”

“Ko tiempo oĩva ko’āḡa ha’e peteĩ ára tuichaiterei mba’éva opavave oikovévape ḡuarã. Mburuvichakuéra ha estadistakuéra, kuimba’e oĩva jerovia ha pokatu renda kuérape, kuña ha kuimba’e iñarandúva opaichagua aty apytépe, omoĩ hikuái iñatención umi mba’e oikóvare ñande jerére. Ha’ekuéra oma’ẽ porã umi tetānguéra apytépe oĩvare joaju ipohýi ha ndaipy’apytúiva rehe. Ohechakuaa hikuái pe mbarete vaietéva ojapyhýva opa mba’e yvy arigua, ha oikuaa hikuái mba’e guasu ha iporãite haḡuáva oikótamaha—pe yvy tuichakue oĩha peteĩ apañuái tuichaitereíva rembe’ýpe.

“Umi ánhel ko’āḡa ojejokoína ko’āḡa pe ñorairõ yvytu, ani haḡua oipeju peve oñemomandu haḡua ko mún dope hi’aguíva ñehundi rehe; ha peteĩ tempestad oñemboaty hína, oĩva valmis oity haḡua yvy ári; ha Tupã omanda vove Iñanhelkuérape toipoi umi yvytu, upéramo oĩta peteĩ

ñorairõ guasuicha ndaikatumo'ãi peteĩ plúma jepe omombe'u haña.”

“La Biblia, ha la Biblia añoite, ome'ẽ peteĩ jehecha añetegua ko'ã mba'ére. Ko'ápe ojehechauka umi mba'e guasu pahápeguáva ñande yvy rembiasakuepe, umi mba'evénte oityma hína i'ãnga kuéra tenonderã, ha hi'aguahẽ rendy omboryrýi haña yvy ha kuimba'e kuéra py'a ikangy haña kyhyjégui.” Education, 178–180.

Ko pasáhe oguereko heta tesape ñane ára haña, ha katu pe aikuaaukaseva hína ha'e Sister White ohechauka porãha pe mburuvicharenda tembiasakuepegua oĩva'ekue Babilonia mboyve ha'eha Israel, ndaha'ei Asiria. Umi mburuvicharenda tembiasakuepegua ojeporúva teólogo-kuéra apytépe ohejarei Israel-pe peteĩ mburuvicharenda tembiasakuepegua ramo, jepe pe pokatu ha mimbipa oñemopyenda va'ekue mburuvicha guasu Salomón reign-pe, ha jepe pe inspiración rembiapokue testimonio directo Ezequiel ha Ellen White rupive he'íva Israel koróna ohasa hague Babilóniape.

Jaipuruamo ñamoĩramo pe comentario inspirado umi reino histórico rehe, jajuhúta Israel ojeipapava'erãha umíva apytépe. Israel, Asiria ha Egipto niko hína umi reino histórico oĩva'ekue pe primer reino profesía bíblica guápe mboyve, upéva hína Babilonia. Upévare, pe irundyha reino “historia” pegua ha'e Babilonia, pe poha Medo-Persia, pe poteĩha Grecia, pe pokõiha Roma pagana, ha pe poapyha Roma papal, ha'éva umi siete-gui, ohechaukágui pe mokõiha fase Roma pagana rehegua. Umi reino histórico reheve, Roma papal ha'e pe poapyha, ha ha'e umi siete-gui.

Daniel sietepe, ñande rekove profético Bíblico pegua rréino kuéra ojehechauka mymbakuéra rupive. Babilonia hína pe león, upéi oúva pe oso Medo-Persia rehegua. Mbohapyha va'ekue Grecia, pe leopardo ramo, ha upéi Roma, pe mymba “mba'evéicharõ ha ñemondýiva” oguerékóva “tãi hierro guigua”. Pe mymba ñemondýiva, ojoajúva Daniel mokõi ta'angáre, hína Roma, pe irundyha rréino profecía Bíblica rehegua.

Umi Millerita-kuéra oikuaa va'ekue pe irundyha rréinoha Roma, upévare oikuaa pe mymba vaiete rembiapo hañaicha upéichaite, ha omoĩnte opaite mymba rehegua profecía rembiayhu pe irundyha rréino ári. Ha'ekuéra ohechakuaa pe jehechauka Roma pagana ha Roma papal apytépe pe pasáhepe, péro ndaikatúi ohecha peteĩ poha rréino profecía bíblica-pe, pórke hekopete oiporu hikuái pe ñe'ẽpy rehegua umi rréino profecía bíblica-gua rehegua peteĩ tenda ñeha'arõraicha. Péro pe jehechauka umi mokõi Roma apytépe oĩ pe pasáhepe, ha upéva ñandejaheja ñahesa'yijo haña pe jehechauka umi mokõi Roma apytépe mokõi rréino rehegua ramo. Péro ndaha'ei kóva pe punto jahesarekohína hese.

Upéicha he'i: Pe mymba ñarõ irundyha ha'éta pe irundyha rréino yvy ári, iñambuéva opaite rréinogui, ha ho'upáta opa yvy, opyrũmbáta hese, ha omboja'óta pezépe. Ha umi pa ñu osẽva ko rréinogui ha'e pa mburuvicha guasu opu'átava; ha ambue opu'áta hapykuéri; ha'e iñambuéta umi tenondeguágui, ha omboguejýta mbohapy mburuvicha guasúpe. Ha'e oñe'ẽta ñe'ẽ guasu Yvatevéva rehe, ha ombopy'arasy ha ikane'õta Yvatevéva marangatúpe, ha oimo'áta omoambuetaha ára ha léi; ha oñeme'ẽta ipope peteĩ ára, ha ára kuéra, ha mbyte pe ára. Ha pe huísio oguapýta, ha ojeipe'áta ichugui ipoguýpe oguerékóva, haña oñehundipa ha oñembyaipa haña ipaha peve. Daniel 7:23–26.

Pe irundy mburuvichaguasu Daniel mokõihápe ha'e Roma. Umi pa hũ ohechauka umi pa tetã ohechaukáva mburuvichaguasu Roma paganope, ha Roma papal oguerékómboyve ñemomba'e yvy tuichakue ári ary 538-pe, mbohapy umi mburuvichaguasúgui ojeipe'áta térã oñemondóta. Upéi pe "michĩva" "hatĩ" versíkulo poapyhápe, oguerékóva "tesa kuimba'e resaicha, ha peteĩ juru oñe'ẽva mba'e guasu rehe," opu'ãta. Jahecháramo oĩha pa hatĩ pe irundyha mburuvichaguasúpe ha mbohapy oñeipe'a ha'gua pe "hatĩ michĩva" omyengovia ha'gua umi mbohapy hatĩme, upéicharõ oñeipe'áramo umi mbohapy hatĩ, opyta siete hatĩ, ha pe hatĩ michĩva ha'e pe poapyha, Roma ningo akóinte opu'ã poapyháicha ha oĩ umi siete apytépe. Heta tesakã oĩ ko kapítulope Roma rehegua mokõi fase-pe, hákatu ko'ápe roikuave'ẽnte peteĩ mokõiha testígo, profétikamente avei históricamente, Roma opu'ãha poapyha ha oĩha umi siete apytépe.

Pe capítulo 8-pe jajuhu pe capítulo 7 ñemyesakãve. Ko capítulo ojekuaa jey umi mburuvichakuéra Reino oĩva Biblia marandu profesíape, péro oheja pe peteĩha reino, Babilonia, ndaipóri ha'gua, Daniel oguerohoryrõ guare pe visión capítulo 8-gua, hi'aguĩterei Babilonia paha. Pe capítulo, Medo-Persia oñerrepresenta peteĩ ovecha mácho oguerékóva mokõi hatĩ rupive. Grecia oñerrepresenta peteĩ kavara peteĩ hatĩ reheve, upe hatĩ oñembyai ha upe hatĩ oñembyaíva guive osẽ irundy hatĩ. Upéi, peteĩ "hatĩ michĩ" ou Grecia rire, ha jey peteĩ jeýpe pe hatĩ michĩ orrepresenta Roma. Jepe Roma ndaha'úi va'ekue peteĩ ta'ýra directo Grecia imperio rehegua, pe pasáhe ohechauka pe hatĩ michĩ osẽha peteĩva umi irundy hatĩgui opu'ãva'ekue reino griegope pe peteĩha hatĩ—ohechaukáva Alejandro Magno—oñembyai rire. Roma ndaha'úi va'ekue umi griegokuéra ñemoñare, péro omoñepyrũ iñorairõ ñemongakuaa ko yvy ape ári pe tenda Grecia rehegua guive, ha upe sentido-pe, osẽkuri peteĩva umi irundy hatĩgui.

Upévore jajuhu capítulo ocho-pe peteĩ mokõiha testígo capítulo siete rehegua. Media-Persia oguereko mokõi hatĩ, Grecia oguereko peteĩ ha upéi irundyve hatĩ. Upéva omoĩ siete hatĩ Roma mboyve, pe hatĩ michĩmi osẽgui peteĩva Grecia rembireko irundy hatĩgui. Mokõi más peteĩ más irundy ojapo siete; upéi Roma, pe hatĩ michĩmi, ha'e pe ochoha ha ha'e umi siete apytégui. Iporã ojehechakuaa ko pasáhepe, pe ombojekuaáva Roma osẽha peteĩva umi hatĩ griego-kuérargui, ha'e hague peteĩva umi argumento profético tuichavéva Miller ha iñirũnguéra tembiapo rehegua ohasava'ekue ombohováĩ ha'gua iñemoñare rembiasakuepe.

Umi protestánte upe tembiasakuepegua oikove'ẽ va'ekue pe hatĩ michĩva Roma rehegua ndaikatuiha oĩ Roma, pórke pe profesía ohechauka pe hatĩ michĩva osẽ hague peteĩva umi irundy hatĩ griego-gui. Upévore, ha'ekuéra oñe'ẽkuri pe hatĩ michĩva orrepresenta ha'gua Antiochus Epiphanes-pe, ha'e niko peteĩva umi mburuvicha Seleúcida-kuérargui oseguíva tembiasakue rupi Alejandro el Grande omanóva rire, pe ñemboja'o rire. Pe argumento Millerita rembiasakuepegua ko mba'e rehe tuichaiterei va'ekue, upévore pe 1843 arapapaha'ápe oĩkuri pe argumento oñemoĩva pe ñembo'e protestánte rehe, oñemopyendáva Daniel ohecha hague pe hatĩ michĩva osẽha peteĩva umi irundy hatĩ griego-gui ha upévore ndaikatuiha ohechauka Roma, pórke Roma ndosẽi Gréciagui. Pe argumento ohupyty opaite umi pasáhe Daniel-pe ojehechakuaahápe Roma. Pe posición protestánte oíke avei ha'gua umi "mondaha ne retãyguá" Daniel 11:14-pe tekotevẽha ha'e Antiochus Epiphanes. Upévore umi Millerita omoĩ pe arapapaha'ápe, pe Hermana White he'i hague "oñembohape hague Ñandejára po rupive ha ndojemoambuéciva'erã," peteĩ ñe'ẽmondo

Antiochus Epiphanes rehegua ohechaukáva mba'érepa ndaikatúi va'ekue ha'e upe irundyha mburuvicharenda. ¿Roma piko omopyenda pe visión tembiasakue profesia rehegua, térãpa peteĩ mburuvicha Seleúcida omanóva hetave cien ary Cristo heñoĩ mboyve orrepresenta pe pu'aka oñembo'ýva Cristo rehe pe kurusúre jejuka jave?

Pe porandu haña ko porandu ha'e: mba'érepa oñemhechauka Danielpe Róma osẽha peteĩ umi Grécia rakãgui, Róma ndaha'éiramo peteĩ ta'ýra heñoiva'ekue directamente Gréciagui? Mbohovái ha'e kóva: Róma pu'aka ñepyrũ oñepyrũ upe regiónpe yma va'ekue territorio griego, péro mba'érepa pe profesia ojechauka péicha hañaicha oheja haña upe ñembotavy?

Peteĩ jepe mbohovái, Roma oñepyrũ hague ojupi moõ guive rehechakuaa haña iñimportánsiagui ohasávo, ha'e pe mba'e kañymby Roma tapiaite osẽha poapyha ha ha'eha umi siete-gui oñembohovái Roma oñembojoajúvo Grecia retãme, ikatu hañaicha oñeñongatu pe mba'e kañymby rembipota Roma ha'eha haña umi siete-gui. Pe mba'e kañymby tuichaite iñimportánte, jepe umi Millerita araka'eve ndaikatúi va'ekue ontende pe concepto oĩhague guive hikuái tembiasakue-pe. Pe añetegua opa umi ñe'ẽñemi ndaha'ei añoite pe cuadro 1843-pe, ha avei pe cuadro 1850-pe, ha'eha ta'anga umi tema rehegua oñembohovakéva directamente Tupã ñe'ẽ maranduhárape, peteĩ ñe'ẽñemi añoite oĩva omomba'eguasúva Antiochus Epiphanes ndaha'eiha pe pu'aka oñemoĩ va'ekue Cristo rehe, upéva ojapo pe ñembojuapy cuadro-pe iñimportánteiterei. ¡Mba'eichaitépa ñambyasy haña, Adventismo oheja rire heko ypykuérape, ko árape ojuhu hikuái ijehe ombo'évo Daniel 11:14 pe pu'aka ha'eha Antiochus Epiphanes ha ndaha'ei Roma! ¡Ko'ága ha'ekuéra ombo'e umi Millerita oñemoĩ mbarete hese hañaite peve, upévare ha'ekuéra ohechauka va'ekue pe ñorairõ pe cuadro 1843-pe!

Umi tetãnguéra tembiasakue rehegua ohechauka Róma osẽha poapyha ha oĩha umi siete apytépe. Pe “hatĩ michĩva” capítulo siete-pe, oñe'ẽva “ñe'ẽ guasuede yvatevėvaguĩ pe Ijyvatevėva rehe”, osẽ poapyha ha oĩ umi siete apytépe. Umi hatĩ capítulo ocho-pe ohechauka Róma osẽha poapyha ha oĩha umi siete apytépe.

Pe artíkulo outavape ñahesa'ỹijóta mba'éichapa Roma ko'agagua, oñerepresentáva Apocalipsis dieciete-pe, ojupi poapyha ramo ha ha'eha umi siete-gui. Upéi jajevýta Daniel mokõi-pe ha jahechakuaáta mba'érepa Daniel mokõi pegua irundy reino, ha'éva pe ñemombe'u peteĩha umi reino kuéra rehegua profecía bíblica-pe, oñemoĩ peteĩ ñe'ẽme Apocalipsis dieciete pegua poapy reino ndive.